

БА ИФТИХОРИ ЧАВОҲИР СИНДОРОВ ЧОРАБИНИИ ТАНТАНАВӢ БАРГУЗОР ГАРДИД

Бо иштироки Президент Шавкат Мирзиёев ба ифтихори шоҳмотбоз, голиби Мусобиқаи номзадҳои Федератсияи байналмилалӣ шоҳмот (FIDE) Чавоҳир Синдоров чорабини тантанавӣ баргузор гардид.

Чавонони пирӯзманд, мард ва матин барои ҳамаи мо фахру гурури беинтиҳо мебахшад. Аз ҷумла, имрӯз дар рейтингги FIDE аз панҷ шоҳмотбози бехтарини ҷаҳон ду нафарашон чавонони ўзбек мебошанд, ки ин аз торфат боло рафтани иқтидор ва нуфузи мактаби миллии шоҳмоти мо гувоҳӣ медиҳад. Таъкид гардид, ки ин ҳама барои ҳазорон чавонони боистеъдод ва шоҳмотбозони умедбахш ангегаи бузург мегардад.

Дар чорабини ҳамчунин дар бораи ҳадафҳои наватини бузурги Чавоҳир Синдоров суҳан рафт. Иҷроии итминон карда шуд, ки ў дар рақобати халқунанда барои тоҷи ҷаҳонии шоҳмоти шоиста иштирок намуда, боз як бор иқтидор ва шуҳрати мактаби шоҳмоти ўзбекро дар саросари ҷаҳон муаррифӣ менамояд. Ҳамчунин таъкид шуд, ки дар Олимпиадаи 46-уми ҷаҳонии шоҳмот низ, ки моҳи сентябри соли қорӣ дар шаҳри Самарқанд баргузор мешавад, халқи мо пирӯзиро интизоранд.

Дар чорабини фармони Президент дар бораи бо ордени «Меҳнат шуҳрати» сарфароз гардондани Чавоҳир Синдоров барои хидматҳои бузургаш дар оммавию гардонидани вазои шоҳмот дар мамлакат, бахусус тарғиби ин намуни варзиш миёни чавонон, ташаккули эҳсоси ифтихори миллии, муҳаббат ва садоқат ба Ватан дар дили насли наврас, инчунин, барои натиҷаҳои реҷордӣ ва пирӯзии пеш аз муҳлат дар Мусобиқаи номзадҳои FIDE, ки дар Кипр баргузор гардид, кироат карда шуд.

Сарвари давлат ин муқофоти бонуфузо ро тантанавор супорид.

Гроссмейстер ба Президентамон барои таваҷҷуҳи доимӣ ба чавонон ва варзиш, фароҳам овардани шароити васеъ, боварӣ ва қадришони миннатдорӣ самими худро изҳор намуд.

Ў.А.

Сурати Хидмати матбуоти
Президенти Ҷумҳурии
Ўзбекистон.

Дар таърихи шоҳмоти кишвар бори аввал Чавоҳир Синдоров дар Мусобиқаи номзадҳои пирӯз шуда, ба натиҷаи воқеан таърихӣ ноил гардид.

Дар тӯли мусобиқа ў бо қавитарин гроссмейстерҳои ҷаҳон бо маҳорати баланд ва шӯҷоати бузург мубориза бурда, дар ҳар як рақобат азм, иродаи қавӣ ва бартариҳои худро нишон дод. Бахусус, ў як бозиро ҳам набоҳт, дар 14 бозӣ 10 имтиёз ба даст овард ва аз рӯи ҳоли шумораи пирӯзӣ рекорд гузошт, ки дар олами шоҳмот падидаи ҳеле нодир ба ҳисоб меравад.

Президент дар чорабини суҳанронӣ намуда, бори дигар Чавоҳир Синдоров-

ро бо ин пирӯзии таърихӣ самимона таърихӣ гуфт. Таъкид гардид, ки ин пирӯзии тамоми мардум, Ўзбекистони Нав мебошад.

— Албатта, ҳеч натиҷае худ аз худ ба даст намеояд. Дар замири ин ҳама меҳнати пайвастаи чандинсола, таҷрибаи аз кӯдаки андӯхта, иродаи қавӣ, интизомии оҳанин ва албатта, сабақи устоду мураббӣён, дуои падару модар ва бобову бибӣ қарор дорад. Аз фурсат истифода намуда, бори дигар ба бобову бибӣ, падару модар ва устодону мураббӣён, ки чунин фарзанди шоистаи ўзбекро тарбия намуда, ба камол расонданд, миннатдорӣ худро баён мекунам, — гуфт

Сарвари давлат.

Тавре зикр гардид, Чавоҳир Синдоров дар чорабини мусобиқа дар назди тахтаи шоҳмот иродаи мустаҳкам, боварӣ ба худ, тафаккури амиқ ва сабру таҳаммули хоси халқи ўзбекро нишон дод. Бахусус, ором ва мардонавор рақобат кардани ў бо супер-гроссмейстерҳои Ҳиндустон, ИМА, Чин, Ҳолланд, Олмон ва Русия махсус таъкид гардид.

Сарвари давлат таъкид кард, ки ин дастоварди бузурги Чавоҳир Синдоров натиҷаи амалии ғамғорӣ ва таваҷҷуҳи доимии мамлакат ба рушди варзиш, аз ҷумла шоҳмот мебошад. Имрӯз дар Ўзбекистони Нав камол ёфтани чунин

Фармони Президенти Ҷумҳурии Ўзбекистон

ДАР БОРАИ БО ОРДЕНИ «МЕҲНАТ ШУҲРАТИ» САРФАРОЗ ГАРДОНИДАНИ ЧАВОҲИР САНҶАРБЕКОВИЧ СИНДОРОВ

Барои саҳми бузурги шахсият дар боло бурдани нуфузи Ўзбекистони Нав дар арсаи байналмилалӣ, хидматҳои назаррасаш дар гузариши васеи шоҳмот дар кишвар, бахусус тарғиби ин нави варзиш миёни чавонон, ташаккули эҳсоси ифтихори миллии, муҳаббат ва садоқат ба Ватан дар дили насли наврас, инчунин барои намоиши барҷаастаи иқтидори баланди зехни ва маҳорати касбӣ дар Мусобиқаи номзадҳои Федератсияи байналмилалӣ шоҳмот, ки дар Кипр баргузор гардид, ба даст овардани натиҷаҳои ре-

ҷордӣ миёни қавитарин гроссмейстерҳои ҷаҳон ва пеш аз муҳлат соҳиб шудан ба ғалабаи узви тими миллии Ўзбекистон оид ба шоҳмот Чавоҳир Санҷарбекович Синдоров бо ордени «Меҳнат шуҳрати» сарфароз гардонда шавад.

Президенти Ҷумҳурии
Ўзбекистон
Ш. МИРЗИЁЕВ

Шаҳри ТОШКАНД,
17 апрели соли 2026.

ҲАМКОРИҶО ГУСТАРИШ МЕӢБАНД

Дар Ўзбекистони Нав бо таваҷҷуҳу сиёсати оқилона ва дурандеҷонаи Сарвари давлатамон риштаи дӯстӣ ва ҳамкорӣ бо кишварҳои хоричӣ гузариш меӢбад.

Чанде пеш ҳайати вилоти Самарқанд тахти роҳбарии ҳокими вилоти Адиз Бобоев ба мамлакатҳои Малайзия ва Индонезия азии сафар карда, шартномаҳои ҳамкорӣ бастанд. Дар доираи сафар ҳокими вилоти дар Куала-Лумпур бо вазири сайёҳӣ, санъат ва фарҳанги Малайзия доктор Дато Кинг Синг суҳбат ораста, ба созиш расиданд, ки моҳи май дар Самарқанд Рӯзҳои фарҳанги Малайзия ва моҳи сентябри соли равон дар Куала-Лумпур Рӯзҳои фарҳан-

ги Ўзбекистон баргузор хоҳад шуд. Инчунин ҳайати вилоти дар Индонезия бо вазири қорҳои динии кишвари мазкур Насаруддин Умар мулоқоти самимона ораста, ба масъалаҳои гузариши иқтидори сайёҳӣ ва ҳамкорӣ дар самти фарҳанги тарафайн созиш карданд.

Зохир ҲАСАНЗОДА,
ҳабарнигори «Овози тоҷик»
дар вилоти Самарқанд.

Дар мавзӯи муҳим

ХОЛҶОИ ҶАРИМАВӢ ЧӢ ХЕЛ ҶИСОБ КАРДА МЕШАВАНД?

Бо мақсади тақмил додани низоми таъмини бехатарии ҳодисаҳои роҳ, қорӣ кардани технологияҳои ахбори коммуникатсияи муосир, инчунин боз ҳам афзун гардондани масъулияти ронандагон бобати риояи қатъии қоидаҳои ҳаракати роҳ қарори Девони Вазирон аз 6 майи соли 2025 «Дар бораи қорӣ намудани низоми баҳогузори қоидавайронкуниҳои ҳаракати роҳ дар асоси ҳолҳои ҷаримавӣ» қабул гардида буд.

Бинобар ин, аз 1 июни соли 2025 мувофиқи 12-то моддаи «Кодекси қавобгарии маъмури» ба баённомаҳои аз ҷониби қорандони хидмати патрули роҳ сабтёфта ва аз 1 апрели соли қорӣ нисбати вайронкунии қоидаҳои роҳе, ки дар Кодекс оварда шудаанд ва онҳоро сохторҳои роҳ ба қайд гирифтаанд, хо-

лҳои ҷаримавӣ татбиқ мешаванд. Тавре таъкид ёфт, дар мамлакат мо бо мақсади таъмин кардани бехатарии ҳаракати роҳ, маҳдуд намудани ҳодисаҳои роҳ ва афзун гардондани шуурнокии ҳуқуқи ва масъулияти ронандагон низоми «ҳолҳои ҷарима» ҳоло ба марҳилаи нав бардошта шуд. Акун нафақат ба қоидаҳои вай-

роншуда аз ҷониби қорандони хидмати патрули роҳ муайяншуда, балки барои қонуншиканони бо ғри воситаҳои махсуси техникӣ-камераю радарҳо ба қайд гирифташуда низ ҳолҳои ҷаримавӣ татбиқ мегардад. Ин боиси болоравии фароғирӣ ва таъсири низоми низоми мегардад. Моҳияти низоми на қазо, балки тар-

тиб мебошад. Низоми ҷарима дар асоси ҳол ин қорачи қазодихӣ нест, балки он пеш аз ҳама механизми профилактикиест, ки ба интизоми ронанда баҳо дода, ўро аз вайронкунии қоида бозмедорад.

(Давомаш дар саҳ.2).

ДАР НИЗОМИ ҶИФЗИ ИҶТИМОӢ МЕХАНИЗМҶОИ НАВ ҚОРӢ КАРДА МЕШАВАНД

Президент Шавкат Мирзиёев 17 апрел бо пешниҳодҳои оид ба дастгирии қишрҳои аз ҷиҳати иҷтимоӣ осебпазири аҳолӣ, васеъ намудани фароғирӣ ва баланд бардоштани сифати хидматрасониҳои иҷтимоӣ, инчунин таъмини заминаи қонунгузорӣ дар ин соҳа шинос гардид.

Дар солҳои охир дар кишвари мо ислоҳоти васеъмақола амали мегардад, ки ба марҳилаи сифатан нав боло бурдани сатҳи низоми ҷиғзи иҷтимоӣ, ҳадафманд ва шаффоф ба шаҳравандони ниёзманд расондани дастгирии давлатӣ, рақамикунони хидматрасониҳо ва пешниҳоди онҳо ба шакли проактивӣ равона шудаанд. Дар баробари ин, ба дастгирии ҳамаҷонибаи шахсони дорои маъъюбият, ба нигоҳубини доимӣ ниёзманд, оилаҳо, ки кӯдакони маъёб тарбия мекунанд, занони аз таъқиб ва зӯрварӣ зарардида, инчунин соҳибқороне, ки хидматрасониҳои иҷтимоӣ мерасонанд, таваҷҷуҳи аввалиндараҷа дода мешавад.

Дар қарабни тақдимот масъалаи тақмили кулли низоми хидматрасониҳои иҷтимоӣ барои шахсони дорои маъъюбият, ки гирифтори бемориҳои рӯӣ мебошанд, баррасӣ гардид. Қайд гардид, ки ҳадафи асосӣ дар ин самт — таъмин намудани иштироки пурраи онҳо дар ҳаёти ҷомеа, пешниҳоди хидматрасониҳои комплексӣ дар шароити, ки то ҳадди имкон ба муҳити оилавӣ наздик аст, инчунин дастгирии оилаҳо мебошад, ки ба нигоҳубини онҳо машғуланд.

Аз ҷумла, то 1 июни соли 2026 марҳила ба марҳила хидматрасониҳои нави «Дахлати барвақт» барои кӯдакони аз 0 то 3-сола, ки дар онҳо нуқсонҳои рушд ошкор шудаанд, қорӣ карда мешавад. Дар доираи ин хидматрасонӣ бо иштироки омӯзгорони махсус ва мураббӣҳои тарбияи ҷисмонӣ таъбаоти ба кӯдакон кумаки ислоҳӣ-педагогӣ расонида шуда, машғулиятҳои рушди нуқз ва инкишофи ҷисмонӣ гузаронида мешаванд. Ин хидматрасонӣ аз ҷониби ташкилотҳои ғайридавлатӣ дар асоси реестри махсуси электронӣ пешниҳод мегардад. Ҳамчунин, хароҷоти вобаста ба ташҳиси иловагии тиббӣ ва қарроҳои барои таваҷҷуҳи доимӣ ба чавонон анатомӣ таваллуд шудаанд, аз ҳисоби Фонди давлатии суғуртаи тиббӣ пардохт карда мешавад.

Барои шахсони дорои маъъюбияти гурӯҳи I ва II, ки гирифтори бемориҳои рӯӣ мебошанд, дар давоми соли 2026 низ марҳила ба марҳила хидматрасониҳои нави иҷтимоӣ қорӣ карда мешаванд. Хидматрасониҳои нигоҳубини рӯзонаи «Янги кун», нигоҳубин дар хона, хидматрасониҳои хонаҳои худди дастгирии «Мадад», инчунин қойғиркунии кӯтоҳмуддат дар шакли «Таътили иҷтимоӣ» аз ҷумлаи онҳост. Ин хидматрасониҳо ба дастгирии оилаҳо тавассути нигоҳубин ва назорат, ташаккули малақаҳои ҳаёти ҳаррӯза, омӯзиши қорҳои рӯзгор, инчунин рушди малақаҳои касбӣ ва молиявӣ равона шудаанд.

Хидматрасониҳои нав дар асоси шарикӣ давлат ва баҳши хусусӣ аз ҷониби ташкилотҳои ғайридавлатӣ, ки дорои салоҳияти зарурӣ ва қавобғи талаботи муқарраршуда мебошанд, пешниҳод мегардад. Ин имкон медиҳад, ки аллакай дар соли 2026 бо чунин хидматрасониҳо 8,3 ҳазор нафар шахсони гирифтори бемориҳои рӯӣ фаро гирифта шаванд ва то 600 ташкилоти ғайридавлатӣ ва соҳибқорони инфиродӣ ба ин раванд қалб гардад. Хароҷоти вобаста ба истифодаи ин хидматрасониҳо дар шакли субсидияҳо аз ҳисоби Фонди давлатии ҷиғзи иҷтимоӣ пӯшонда мешаванд.

Илова бар ин, аз 1 сентябри соли 2026 барои намоёндогони қорунӣ, ки ба шахсони аз 18-сола болои гирифтори нуқсонҳои амиқӣ рӯӣ нигоҳубин мекунанд, кӯмакпуллии нави моҳона барои нигоҳубини қорӣ карда мешавад.

Инчунин, ваколатҳои марказҳои хидматрасониҳои иҷтимоӣ «Инсон» васеъ мегардад. Аз 1 июни соли қорӣ қорандони онҳо ба ҳайати комиссияи оид ба васоят ва парасторони назди ҳокимиятҳои ноҳия ва шаҳр шомил мегардад. Файр аз ин, онҳо ба таври доимӣ назорати иҷроӣ ўдадорчию васиён ва парасторон, таъмини ҳуқуқ ва манфиатҳои қонунӣ чунин шахсон, ҷиғзи молу мулки онҳо, инчунин ҳолатҳои таъқиб ва зӯрварӣ нисбати онҳоро амали менамоянд.

Ба масъалаи интеграцияи муассисаҳои интернатӣ низ таваҷҷуҳи махсус зоҳир гардид. Мувофиқи пешниҳодҳо, хона-интернатҳои «Муруват» ба таври марҳилавӣ ба марказҳои «Ғамғорӣ» таъдил дода мешаванд. Ин муассисаҳо акун на ҳамчун муассисаҳои асосан тиббӣ-иҷтимоӣ, балки ҳамчун марказҳои иҷтимоӣ-фаъолият хоҳанд кард, ки ба мутобиқосии инсон ба зиндагӣ дар ҷомеа ниғаронда шудаанд. Пешбини мегардад, ки сокинон ба варзиш, эҷодқорӣ, эрготерапия, таъбаоти меҳнатӣ ва иҷтимоӣ-маънавий қалб карда, малақаҳои ҳаёти тавассути хидматрасони «Зиндагӣ мустақилона тахти назорати мураббӣ» ташаккул дода, инчунин хонаҳои худди муҳити оилавӣ наздик ташкил карда шаванд.

Дар тақдимот ҳамчунин ташаббусҳои нав оид ба тақмили минбаъдаи қонунгузорӣ дар соҳаи ҷиғзи иҷтимоӣ баррасӣ гардидаанд. Аз ҷумла, пуррӯз гардондани қавобғарӣ барои таъбиз аз рӯи маъъюбият, пешниҳоди қарорҳои судӣ дар шакли дастрас барои шахсони дорои маъъюбият, инчунин расондани хидматҳои мақсаднокӣ иҷтимоӣ ва қафолтаъҳи дар асоси Реестри ягонаи иҷтимоӣ пешбини шудааст.

Яке аз самтҳои муҳим рушди хидматрасониҳои нигоҳубини рӯзона арзёбӣ гардид. Пешбини мешавад, ки падару модароне, ки кӯдаки маъёбӣ аз 3 то 18-соларо ба маркази нигоҳубини рӯзона месупоранд, аз пардохти хароҷоти андозӣ дромд то 3 миллион сӯм озод карда шаванд. Ҳамчунин, то соли 2030 соҳибқороне, ки чунин хидматрасониҳоро дар доираи шарикӣ давлат ва баҳши хусусӣ пешниҳод мекунанд, аз андозҳои ошкор озод мегардад. Дар ҳоли ҳуқуқ чунин хидматрасониҳоро аллакай 396 соҳибқор пешниҳод намуда, зиёда аз 4,4 ҳазор кӯдаки дорои маъёбиятро фаро гирифтаанд.

Ҳамчунин масъалаи васеъ намудани доираи шаҳравандоне, ки ҳуқуқи истифодаи роғинои нақлиёти ҷамъиятии шаҳриро доранд, баррасӣ гардид. Аз ҷумла, пешниҳод мешавад, ки ин ҳуқуқ ба шахсони дорои маъъюбияти гурӯҳи I ва як нафар ҳамроҳи онҳо, инчунин ба шахсоне, ки ба маъёбони қанги солҳои 1941–1945 баробар доништа шудаанд, дода шаванд.

Дар маросими тақдимот инчунин меҳанизмҳои нави таъмин намудани муқтақлиятӣ иқтисодии заноне, ки аз таъқиб ва зӯрварӣ зарар дидаанд, муҳокима шудаанд. Аз ҷумла, нақшаҳо барои қорӣ кардани тартибе дар ҳоли таҳия ҳастанд, ки тибқи он онҳо метавонанд бидани дархости алоҳида, дар асоси дархости маркази Инсон, ҳамчун қўяндаи қор сабти ном шаванд ва минбаъд дар ёфтани қор ва мубодилаи фарри маълумот дар бораи натиҷаҳо қумак расонада шаванд.

Қорачо оид ба пуррӯз гардондани қонунгузорӣ дар соҳаи ҷиғзи ҳуқуқи кӯдакон ва муқовимат ба баъзе шаклҳои зӯрварӣ нисбат ба нобалигон низ баррасӣ шудаанд. Аз ҷумла, муқаррар намудани қавобғарии маъмури алоҳида барои нигоҳдорчию маводи порнография ба акси нобалигон бо мақсади паҳнкунии, татбиқи қавобғарии ҷиноятӣ ҳангоми тақрори чунин ҳуқуқвайронкунии, инчунин саҳттар намудани қазо барои анҷом додани амалҳои бадахлоқона нисбат ба шахсони то 16-сола тавассути интернет ва шабақаҳои телекоммуникатсионӣ пешбини шудааст.

Барои ворид намудани чунин мавод ба акси нобалигон ба қумҳурӣ бо мақсади паҳнкунии, истехсол, таълиғ, намоиш ё қалби нобалигон ба чунин амалҳо низ қазои маҳрумӣ аз озодӣ муқаррар мегардад.

Илова бар ин, ба мақсади ҷиғзи боъътимоди ҳуқуқи нобалигони шохид ва қабридаи қорӣ намудани институтӣ намоёндои қонунӣ онҳо ба муайян намудани меъёрҳои дақиқи вақт барои гузарондани бозпурси пешбини шудааст.

Дар маросими тақдимот ҳамчунин дар бораи лоиҳаҳо, ки дар вилоти Қиззах аз ҷониби штаби ислоҳот бо дарназардошти бартариҳои муқосавии маҳалҳо таҳия шудаанд, маълумот пешниҳод гардид.

Сарвари давлат механизмиҳо ва пешниҳодҳои нави соҳаи ҷиғзи иҷтимоиро қонибдорӣ намуда, ҳуҷатҳои дахлдори қонунгузорию ба имзо расонд.

Ў.А.

ҲАФТАИ МЕДИА: ҚАДАМЕ БА СЎЙИ РУШДИ МУҲИТИ ИТТИЛООТИ

Дар минтақаи озоди иқтисодии ноҳияи Тирмиз – «Маркази байналмилалӣ савдои Тирмиз» бо иштироки намоёндагони воситаҳои ахбори омма чорабинии муҳим – «Ҳафтаи медиа», ки 13 апрел оғоз ёфта буд, кори худро анҷом дод.

Ин ташаббус бо ҳамкориҳои Маркази таҳияи контенти миллий, Иттиҳоди журналистон, Агентии корҳои ҷавонон ва ҳокимияти вилоят роҳандозӣ гардидааст, ки ҳадафи ниҳойи банд бардоштани сатҳи касбии кормандони соҳаи медиа ва мутобиқ гардондани кори онҳо ба талаботи замон мебошад.

Дар чорабинии коршиносони соҳа, аз ҷумла, намоёндаи Маркази бозомӯзии журналистон Н. Тошпӯлодова, журналисти шабакаи телевизионии «Менинг юртим» У. Олимова ва мутахассиси Маркази таҳияи контент Р. Шораҳимов дар ҳузурӣ иштирокдорон бо маърузаҳои ҷолиб баромад карданд. Онҳо доир ба фаъолияти рӯзноманигори дар шароити муосир, мушқилот ва роҳҳои ҳалли онҳо сӯҳбатҳои карданд. Ҳамзамон машғулиятҳои интерактивӣ баргузор гардида, иштирокиён ба саволҳои худ посуҳи муфассал гирифтанд.

Дар доираи ин машғулиятҳо зиёда аз 40 намоёндаи воситаҳои ахбори ҷоғӣ ва электронӣ, 58 нафар котиби матбуотии идораҳои давлатӣ, 29 нафар наворбардору муҳаррири телевизион, блогерон ва таҳиягарони барномаҳои ҳуҷҷатӣ иштирок намуда, малақаҳои касбии худро тақвим доданд.

Сурайё НОРМАҶИ.
Вилояти СУРХОНДАРЁ.
Ақсбардор: Ҷ. ҚЎЗИМУРДОВ (ЎЗА).

ХОЛҲОИ ҶАРИМАВӢ ЧӢ ХЕЛ ҶИСОБ КАРДА МЕШАВАНД?

(Аввалаш дар сах. 1).

Бинобар ин низоми вайронкунии ҳар як қоида аз 0,5 то 2 ҳол муайян шудааст, ҳолҳо дар давоми 12 моҳ ғирд оварда мешавад, вақте ки ҷамъи ҳолҳо ба 12-то расид, ронанда аз ҳуқуқи идоракунии нақлиёт маҳрум шуданаш мумкин аст. Ин қоида ронандагонро водор месозад, ки ҳамеша ба қоидаҳои ҳаракати роҳ амал кунанд.

Навгони муҳимтарин: камераҳо низ «баҳо мегузоянд». Бинобар тартиботи аввала барои вайронкунии қоидаҳо, ки камера қайд кардааст, асосан ҷаримаҳои молиявӣ таъбиқ мегардид. Ҳол ҷаримаро корманди хидмати патрули роҳ мувофиқи ҳолатҳои ба қайд гирифташ мегузошт. Акун ҳолҳои камера ва радар бақайдгирифта мешавад, фавран шумоли низоми ҳисобкунии ҳолҳои ҷарима мегарданд. Ин тағйирот имкон медиҳад, ки омилҳои инсон маҳдуд гардад, барои ҳамаи ронандагон меъраи ягона: назорати яқела ва шаффоф зоҳир шавад, пинҳон кардани вайронкунии қоида ва ҷамъи аз он кам шавад.

Ҷавобгарӣ: касе, ки сари фармони нақлиёт нишастааст, ҷавобгар аст. Яке аз тамоилҳои асосии қарор аниқ муайян кардани ҷавобгарист.

Ҳолҳои ҷарима: на ба соҳиби нақлиёт, балки ба ронандае, ки қоидаҳои вайрон кардааст, дода мешавад. Ин аз рӯи адолат аст. Дар низоми нафақат ҷазо, балки имтиёз низ амал мекунад: агар дар давоми 6 моҳ қоида вайрон нашавад, 2 ҳол кам карда мешавад. Агар дар давоми 12 моҳ ҳаракат бениҳсон бошад, минбаъд барои вайронкунии аввалини қоида ҳоли ҷаримавӣ қайд намеёбад. Ин ронандагонро ба интизомнокӣ водор месозад.

Шаффофӣ ва назорат: ҳолҳои ҷарима бо низоми электронии махсус ифода меёбад. Ронандагон метавонанд ҳолати худро назорат кунанд. Ҳангоми ба сарҳадои муайян наздик расидан оғохониди мешаванд. Ин ҳуқуқӣ ва боваринокии низоми таъмин месозад.

Ҳулоса, интеграцияи низоми ҳолҳои ҷаримавӣ бо камераҳо дар

соҳаи бехатарии ҳаракати роҳ қадами муҳим аст. Ин назоратро қавитар ва адолатро таъмин месозад, вайронкунии қоидаҳо маҳдуд менамояд, муҳимтаринаш баҳри ҳифзи ҳаёт ва саломатии инсон хидмат мекунад. Ҳар як қоидаи роҳ ин маҳдудият не, балки воситаи ҳифзи ҳаёт аст. Ҳар як ронанда инро бояд донанд: ҳолҳои ҷарима бонг, сигнали оғохонӣ аст. Ронанда ба туфайли рӯяи қоида на фақат худ, балки атрофиёро низ аз хатар, ноҳушӣ ҳимоя мекунад.

Ҳолҳои ҷарима дар асоси «E-jarimaball»-и Хидмати бехатарии ҳаракати роҳ ба омилҳои инсон ҳисоб карда мешавад. Идоракундаи ҳангоми ворид кардани маълумот бобати автомобилро ба ронанда дар асоси ваколатнома, санади суғурта, варақаи роҳ супориданаш дар низоми ахборӣ дахлдор дафтарии электронии шахсӣ боз мегардад. Ронанда, ки нақлиётро қабул кардааст, маълумоти дастрасшударо тасдиқ мекунад. Аз ин рӯ лозим аст, ки маълумоти ба ронанда дахлдор дуруст, пурра ворид шавад. Бар акси ҳол ҳолҳои ҷарима нисбати соҳиби нақлиёт таъбиқ мегардад. Ронандагон дар бораи ҳолҳои ҷаримавӣ худ маълумоти заруриро дар вақти дилхоҳи худ метавонанд ба воситаи модули «E-jarimaball», ё ки илова пайдо кунанд.

Вақте ки ҳолҳои ҷарима ба 8-то мерасад, ба ронанда тавассути телефони мобилиаш оғохонма (SMS) мерасад. Агар микдори ҳолҳо ба 12-то расад, бо тартиби суд ҳуқуқи ронандагӣ бекор карда мешавад.

Бояд таъкид намуд, ки муҳлати бандсобиғии ҳолҳои ҷаримавӣ ронандагон аз рӯи вайронкунии аввалини қоидаи роҳ оғоз ёфта, он то ҳамаи рӯзи соли оянда давом мекунад. (Албатта, ронанда мувофиқи «Қодекси ҷавобгарии маъмури роҳи ҳар як вайронкунии қоидаи роҳ ҷазои асосӣ мегирад».

Агар дар давраи ҳисобкунии ҳолҳои ҷарима – 12 моҳ микдори ҳолҳо ба 12-то нарасида бодад ҳам, давраи баъдинаи ҳисобкунии ҳолҳо аз сифр оғоз меёбад.

Мувофиқи низоми дар бораи тартиби баҳодигӣ дар асоси ҳолҳои ҷаримавӣ вайронкунии қоидаҳои роҳ ва моддаҳои дахлдорӣ кодекс дар бораи ҷавобгарии маъмури хо-

лҳои ҷаримавӣ чунин муайян карда шудааст:

Мувофиқи моддаи 125: вайронкунии қоидаҳои истифодабарӣ аз воситаҳои нақлиёт (қисми сеюм) идора кардани воситаҳои нақлиёт, ки рул, тормозашон носоз, барои муҷаҳҳази дуомбора рухсат надоранд, 0,3 ҳол; (қисми панҷум) нақлиёти манъгардида, ё худсарона бе рақами давлатӣ идора кардани нақлиёт 1 ҳол;

Моддаи 126: истифодабарӣ аз автомобили оинаҳои сиёҳкардашуда, назораш маҳдуд, (қисми якум) нақлиёт, ки оинашон сиёҳ карда шудааст ва идораи он барои ронанда мушқилӣ пеш овардааст 0,5 ҳол; (қисми дуюм) вайронкунии ҳуқуқи, ки баъди ҷазои маъмури дар давоми сол боз тақдор шудааст 1 ҳол; моддаи 127: истифода аз воситаҳои садодихӣ ва равшанкунии нақлиёт, вайронкунии қоидаҳои шинондани онҳо, (қисми якум) савдои бемаврид, гузоштаи воситаҳои сигналдиҳиҷи равшандиҳандаи аз қоида берун, дигаргун карда шинондани онҳо 0,2 ҳол; моддаи 128³: зиёд кардани суръати ҳаракати нақлиёт (қисми якум) суръати ҳаракати нақлиётро нисбати меъра то 20 км/соат зиёд кардан 0,5 ҳол; (қисми дуюм) суръати ҳаракати нақлиётро нисбати меъра бештар аз 20 км/соат, вале на бештар аз 40 км/соат 1 ҳол, (қисми сеюм) суръати ҳаракати нақлиётро нисбат ба меъра 40 км/соат зиёд, вале на бештар аз 60 км/соат 1,5 ҳол; (қисми чорум) суръати ҳаракати нақлиётро нисбат ба меъра бештар аз 60 км/соат бардоштан 2 ҳол;

Моддаи 128⁴: бар хилофи ишораи мамнӯӣ (ранги сурх)-и светофор ва ноziри роҳ наистода ҳаракати давом додан (қисми дуюм) ба ишораи мамнӯӣ светофор ва ноziри роҳ итот накарда аз хати таваққуф гузаштан 1 ҳол; моддаи 128⁵: халалрасонии ронандаи нақлиёт, ё ки ба вуҷудории ҳолати садамавӣ, баромада, ки ба сӯйи ё ки қисми ҳаракати муқобили роҳ, (қисми якум) халалрасонӣ ба ҳаракати нақлиёти хидмати таъҷилӣ ё ки махсус, ки бо афрутҳои чароғҳои гуногун, ё ки бо бонги хатар наздик меояд 0,5 ҳол; (қисми дуюм) қоидаи ҳаракати роҳро халалдор карда ба сӯйи ё қисми роҳи

ҳаракати муқобил баромадан, ҳамин тарик сабабгори ҳолати садамавӣ шудан, яъне бо вайронкунии ҳуқуқи иштирокунандагони дигари ҳаракати роҳро ба яқбора паст кардани суръат, дигар кардани равия, ё ки баҳри таъмини бехатарии худ ё шаҳрвандони дигар ба дидани чораҳои зарури маҷбур сохтан 1 ҳол; моддаи 128⁶: вайронкунии қоидаҳои ист ва нигоҳдории нақлиёт. Аз тарафи ронанда вайрон карда шудани қоидаҳои боздоштан ва истодани нақлиёт 0,2 ҳол, моддаи 128⁷: вайронкунии қоидаи роҳ хангоми мусофиркашонӣ, (қисми якум) вайронкунии қоида хангоми одамашони 0,3 ҳол; (қисми дуюм) дар автобус ва автобусҳои хурд ба иштироки кормандони мақомоти корҳои дохилӣ қашондани мусофирон (агар шарт бошад) 0,5 ҳол; моддаи 128⁸: вайронкунии қоида хангоми аз нақлиёт дар пеш ҳаракаткунанда ба пеш гузаштан 1 ҳол; моддаи 129: иштироки ронандагон – ҳамроҳшавии онҳо ба гуруҳе, ки ҳаракати онҳо ба бехатарии ҳаракати роҳ таҳдид дорад. Иштирок (ҳамроҳӣ) ба ронандагоне, ки гуруҳи шуда ҳаракат карда, ба бехатарии ҳаракати роҳ таҳдид меорад, ё ки ҳолати садамавӣ ҳосил мекунад 1,5 ҳол; моддаи 130: вайронкунии қоида аз тарафи ронандагон хангоми гузаштан аз гузаргоҳи роҳи оҳан 1 ҳол; моддаи 137: аз ҷойи ҳодисаи роҳ-нақлиёт худсарона рафтани, (қисми якум) аз ҷойи ҳодисаи руҳдод қоидаи вайрон карда рафта мондани иштирокдорони ҳодисаи роҳ нақлиёт 2 ҳол.

Чӣ хеле ки таъкид ёфт, мувофиқи вайроншавии ҳуқуқҳои, ки дар моддаҳои Кодекс ифода ёфтааст, ба ронанда ҳам ҷазо дода мешавад, ҳам ҳолҳои ҷаримавӣ амал мекунад. Ҳангоме ки ба ҳолатҳои вайроншавии қоидаҳои роҳ ронандагон эътироз мекунанд, корҳо оиди ҳуқуқи вайроншавии маъмури ба суд ҳавола мегардад ва ҳолҳои ҷарима мувофиқи қарори ниҳойи суд ҳисоб карда мешавад.

Ҳамин тарик, ронандагон оиди ҳолҳои ҷарима метавонанд ба бахшҳои дахлдорӣ хидмати бехатарии ҳаракати роҳи давлатӣ мувофиқи муҳлати дар қонунгузорӣ муайяншуда муроҷиат кунанд.

А. АВЕЗОВ,
хабарнигори «Овози Тоҷик».

ЗАНОНИ РЎЗНОМАНИГОР БОЗ ҲАМ ФАЪОЛТАР МЕШАВАНД

Ҷамъомади навбатии «Шӯрои занони рӯзноманигор», ки дар назди Иттиҳоди журналистони Ўзбекистон фаъолият мебарад, баргузор гардида. Дар он мавқеи занон дар фазои муосири расонаӣ ва масъалаҳои тақвияти иштироки онҳо дар фаъолияти Иттифоқи журналистон мавриди муҳокима қарор гирифт.

Ҳамчунин, дар доираи суҳбати «мизи мудаввар» оид ба ташаххули симои иҷтимоӣ ва касбии занони рӯзноманигори имрӯз табодули афкор сурат гирифт.

Иҷроқунандаи вазиҳои раиси Иттиҳоди журналистон Шухрат Орифов дар бораи фаъолияти ҷорӣ, нақшаҳо ва лоиҳаҳои ба занон ғайриандешудаи иттиҳод маълумот дод.

Иштирокиён пешниҳод намуданд, ки барои занони рӯзноманигор озмонҳои эҷодӣ ҷорӣ карда шаванд, аз ҷумла, озмуни «Атиргул» аз нав ташкил гардад, занон ба лоиҳаҳои банд бардоштани саводнокии расонаӣ фаъолиона ҷалб карда шаванд ва дар таҳририятҳо «Мақтаби маҳорат» таъсис дода шаванд.

Дар анҷоми мулоқот ба мувофиқа омаданд, ки чорабинҳои «Шӯрои занони рӯзноманигор» ҳар моҳ баргузор гардида, дар онҳо пешниҳодҳои оид ба рушди рӯзноманигории занон таҳия карда мешаванд.

Ба ҳамагон маълум аст, ки мушқилоти занону духтарон дар ҷомеа нигаронкунда аст. Занону духтарони мо дар ҳамаи ҷаҳаҳои ҳаёт баробари мардон меҳнат мекунад. Бар замми ин, тарбияи фарзанд, оиладорӣ, дар муҳити оила барқарор намудани оромии осоиштагӣ бештар бар зиммаи модарон гузошта шудааст. Илова бар ин, мезинамӯ мешунавем, ки занону духтарон ба зӯрварӣ ва таъйинҳои оилавӣ берун аз он гирифта мешаванд. Занони рӯзноманигори ба қавле «забонаш бурову тез» аз ҳаёти занон, мушқилоти онҳо лавҳа, очерк ва репортажҳо омода месозад. Фаъолияти занони меҳнатқаш, соҳибкори худшудаи дурдастро низ тавассути ВАО муаррифӣ намоянд. Мо дар ин самт корбарии бо журналистзанон бояд мустаккам намоем, – гуфт котиби матбуоти Кумитаи оила ва занону духтарони ҷумҳурии Саодат Боймирсоева.

Чорабинӣ дар фазои бахсу мунозираҳои ҷолиб анҷом ёфт.

С. БЕКНАЗАРОВА,
хабарнигори «Овози Тоҷик».

Муносибат

МУШҚИЛОТИ ТИРБАНДИИ РОҲҲОИ ПОЙТАХТ

Беғоҳи роҳе аз моҳи апрел дар қисме аз шўроҳи Алишер Навоии шаҳри Тошканд ҳаракати мошинҳо ҳар замон қатъ мешуду садои сигнали онҳо баландтар. Дар ин роҳ ҳамарӯза чунин саҳнаро дидан мумкин аст. Саҳарӣ ва беғоҳӣ танбашавии мошинҳо яке аз мушқилоти асосии ронандагону мусофиронро ба ҳисоб меравад. Ронандагон асабонӣ ва мусофирони хашмигун гоҳе соатҳо дар миёнаи роҳ дармемастан. Дар бархе роҳҳои дигари пойтахт низ чунин ҳолат ба назар мерасад.

Бо мақсади муайян намудани сабабҳои танбашавӣ қамна дар атрофи бозори Чорсу, ки дар роҳи мошингарди кўчаи Навой ҷойгир шудааст, мушоҳида гузаронидам. Мушоҳидаҳо нишон доданд, ки дар маркази савдои мазкур барои воситаҳои нақлиёт таваққуфҳои хурд вучуд дорад. Дар ин нуқтаи фуруш ронандагон чӣ тавре хоҳанд, нақлиёти худро дар саҳни фурушгоҳ ҷойгир мекунад. Маъруфҷон, ки худро ҳамчун ноziри тартиботи воситаҳои нақлиёт

шад, маълум нест. Рўзона ҳазорон мошин аз гўшаҳои дигари пойтахт меоянд мераванд. Автомобил зиёд аст, вале роҳҳо танганд. Дар соатҳои авҷи се-сеодамӣ дар шўроҳҳои асосӣ бандшавии нақлиёт ба вучуд меояд. Ҳангоми танбашавии зиёди мошинҳо гоҳе фармоиши мусофиронро иҷро карда наметавонем, – меғўяд ронандаи таксӣ Авазбек Воҳидов. Имрўзҳо барои пешгирии ин гуна мушқилоҳи аз ҷониби мутасаддиён чӣ чораҳо андешида мешавад?

Бо чунин суол тавассути телефони бо мутахассиси Кумитаи давлатии роҳҳои автомобилгард Фарҳод Назаров сабҳсўхбат шудам. Ӯ таъкид кард, ки занон бо шиддат тағйир меёбад. Ҳар як соҳа рушд ёфта, дигаргунӣро рўз то рўз афзуда, дар баробари ин талаботи зиёд ба миёни гузошта мешаванд. Бо ташаббуси Сарвари давлат дар баробари тамоми соҳаҳо ба рушди шабакаҳои нақлиёти коммуникатсия тавассути хоса зоҳир карда мешавад. Дар тўли солҳои охир дар бобати сохтмони роҳҳои автомобилгард, ба ҳолҳои мондани алоқаи нақлиёт бо мамлакатҳои хориҷӣ, ба кор бурдани техникаи технологияи

Дар маҳаллаи Калони ноҳияи Шофиркони вилояти Бухоро зиёда аз 2600 аҳоли истиқомат мекунанд. Дар ин ҳудуд 19 гектар замини киштуқори 525 хонадон ва 48 гектар замини хоҷагӣҳои фермерӣ мавҷуд мебошад. Оилаҳои меҳнатқаш маҳаллаи ном бурда аз заминҳои худ босамар истифода мебаранд. Яке аз онҳо Меҳрубон Сатторов ба баробари қори асосиаш – дўхтудўзи, аз замини наздикҳавӣ низ фаровон истифода мебаранд. Аъзои оилааш бо қорво ва паррандапарварӣ шўғл меварзанд, ки он омилҳои муҳими бандшавии фаровон тарзи ҳаётташон аст. Алҳол Меҳрубон Сатторов дар сеҳи дўзандагӣ-яш 5 нафар шогирдро тайёр карда, ба онҳо мувофиқи меҳнатташон музд медиҳад. Ин ҷамоа фармоишҳоро зиёд карда, барои манфиати худ ҳаракат мекунад.

Хидмати матбуоти ҳокимияти вилояти Бухоро.

БУЗУРГДОШТ

Дар мактаби таҳсилоти умумии рақами 17-уми шаҳри Ангрён чорабинии бошукӯҳи фарҳангиву маърифатӣ бахшида ба зодрўзи адиби бузург Садрриддин Айни тахти унвони «Халқ дар тиймоли Айни» бо иштироки омўзгорону хонандагон дар сатҳи хеле баланд баргузор гардида.

ЧОРАБИНИЕ, КИ ДИЛҲОРО БЕДОР КАРД

Мақсади асосии баргузори ин чорабинӣ мекори гаронбаҳои адабӣ ва таърихи Садрриддин Айни, инчунин тарбияи ҳисси худшиносӣ, ватандӯстӣ ва эҳтиром ба фарҳанги миллий дар дили насли наврас буд. Дар ҷараёни чорабинӣ хонандагони синфи 7 «б» тахти роҳбарии омўзгори ташаббускор Ҳамидулло Рўзиматов бо барномаи рангину ҷолиб баромад намуда, ҳозиринро бо саҳифаҳои муҳимтарини ҳаёт ва фаъолияти эҷодии Садрриддин Айни шинос карданд. Онҳо порчаҳо аз асарҳои машҳури адибро бо эҳсоси банди қират намуда, шеърҳои пурмаънуро бо маҳорати хоса пешкаш намуданд. Қисмати марказӣ ва таъсирбахши чорабинӣ намоиши саҳнавӣ аз рўйи асарҳои машҳури адиб – «Марги судхўр» буд. Дар ин намоиш хонандагон бо маҳорати баланд образҳои асосиро иҷро намуда, мазмуну моҳияти асарро равшан ифода карданд. Образи «Марги судхўр» ҳамчун рамзи шахси хирсомез нишон дода шуда, рафтори нодурусти ӯ нисбат ба мардум бо ҳиссиёти амиқ ва таъсирбахш ба саҳна гузошта шуд. Ин намоиш саҳнавӣ ба хонандагон дарси ибрат бахшида, онҳоро ба инсондӯстӣ, адолатпарварӣ ва поквечдонӣ ҳидоят намуд. Тавомошобинон аз иҷрои нақшо ба вачд омада, ҳунари наврасонро бо кафўбўиҳои гарму самимӣ истиқбол гирифтанд. Ҳамзамон, барои фарогирии бештари хонандагон, илдоми чорабинӣ тавассути радиои мактаб низ ба роҳ монда шуд. Тавассути он маълумотҳои ҷолиб оид ба ҳаёт ва фаъолияти Садрриддин Айни, порчаҳои адабӣ ва суҳбатоҳои маърифатӣ паҳн гардида, ки ин иқдом ба банди бардоштани сатҳи маънавии хонандагон мусоидат намуд. Чорабинӣ дар фазои гарму дўстона ва бо рўҳияи банди анҷом ёфта, дар дили иштирокиён ҳисси ифтихор аз фарҳанги миллий ва эҳтиромро ба адабиёт боз ҳам қавитар гардонд.

Нозимҷон НАМОЗОВ,
ҷонишини директор оид ба корҳои маънавияти мактаби рақами 17-уми шаҳри Ангрён.

Далер АЗИЗОВ,
хабарнигори «Овози Тоҷик».

Бузургдошт

Дар Самарқанди бостонӣ анъана шудааст, ки аҳли фарҳангу адабиёт ва ҳаводорони шеърӯ адаб ҳар сол 15-уми апрел зодрӯзи қофиласолори адабиёти муосири тоҷику Ёзбек Устод Садриддин Айниро дар хона-музейи ӯ мутантан ва бошукӯҳ таҷлил кунанд.

УМРИ АЙНӢ АЗ БАРОИ ХАЛҚ САРФИ ХОМА ШУД...

Ба муносибати 148-солагии алломи Шарқ Садриддин Айни дар осорхонаи соҳибҷашн, воқеъ дар шафати майдони Регистон, анҷумани фарҳангӣ баргузор гардид. Дар ҷараёни аҳли илму адаби Самарқанд, устодону талабагони мактабҳои тахсилоти ҳамагонӣ ва донишҷӯёни филологияи тоҷики Донишгоҳи давлатии ба номи Шароф Рашидов, хунарпешагонӣ номдори вилоят, муҳлисони каломӣ вадеъ ва дигарон ширкат барзиданд.

Раиси маркази фарҳангии тоҷикон ва тоҷикзабонони Самарқанд Шухратҷон Самодов, муҳаррири рӯномаи «Овози Самарқанд», доктори фанҳои фалсафа Баҳодури Раҳмон, адабиётшинос Ҷумъа Ҳамроҳ ва дигарон ба суҳан баромада, зикр намуданд, ки Самарқанд барои Устод Садриддин Айни нафақат маскани зиндагӣ, балки макони илҳомбахши эҷодиёти гурбаракати ӯ буд.

Толибилмони шудбаи тоҷикии Донишдамаи маркази забонҳои Осийи Марказӣ аз асарҳои устод Садриддин Айни порчаҳо кироят кардан ва саҳнаҳои театри намоиш доданд.

Зоҳир ҲАСАНИЗОДА, хабарнигори «Овози тоҷик» дар вилоти Самарқанд.

Муаллими мактаби таълими умумии рақами 7-уми ноҳияи Тӯрақӯргони вилоти Намангон Мансурбек Меҳмонхонов, ки аз фани кимё дарс медиҳад, собиқаи 15-солаи педагогӣ дорад.

Мансурбек соли 2023 дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD) оиди фанҳои кимёро ба даст оварда буд. Бештар аз 15 мақолаи илмӣ ин омӯзгор дар нашроҳои байналхалқӣ ва маҷаллаҳои илмӣ баён кардааст. Аз ӯро «Scopus» индексонидашудаи «Web of Conferences»-и Фаронса эълон карда шудааст.

Суратгир: Х. МАМАДАЛИЕВ (ЎЗА).

САЙРИ СУМАНАК

Дар маҳаллаи «Ҳаёт»-и деҳаи хушманзари Ҳум, ки дар домани кӯҳпояи Нурато маскан гузидааст, дар ин рӯзҳои ҳамаҷониба баҳор чорабиниҳои фарҳангӣ-фароғатии «Сайри суманак» баргузор гардид. Онро дар яке аз хона-меҳмонхонаҳо, ки оилаи Эгам Анҷириро ба роҳ мондааст, ҳеле бо шукӯҳ гузарониданд. Ба ин ғӯшаи зебои деҳа аз кунҷи қанори олам тӯли сол сайёҳони бисёр меоянд. Қуллайи баландтарини кӯҳистони Нурато ҳам дар қариби ҳамаи маҳаллаи воқеъ аст. Ба чорабиниҳои фарҳангӣ аз муассисаву ташкилотҳои ноҳияи Форшӣ намоишҳои иштирок намуданд. Дастаҳои хунариҳои хонаи фарҳангии ноҳия суруду тарона ва рақсҳои дилнишони иҷро карданд, ба онҳо, ҳатто сайёҳони хориҷӣ ҳамовоз шуда аргӯшт рафтанд.

«Дӯстӣ» суманак пухта, ба дасторхон кашиданд. Дар чорабинӣ маснуоти гуногуни хунармандӣ ба намоиш гузошта шуданд. Наврасон аз рӯи гӯштини миллии қувваозмоӣ карданд.

Собир ЭРГАШЕВ, ноҳияи Форшии вилоти Чиззақ.

Барои меҳмонон ва фаъолони маҳаллаи хони зиёфат густурда шуд. Қабдуноҳу бо сарвари могои Бозорғули дорандаи ордени

Ба муносибати 115-солагии Мирзо Турсунзода

ШЕЪРЕ, КИ БӢЙИ ИШҚ, ҶАВОНМАРДӢ ВА ВАТАН МЕКУНАД

Имсол 115-солагии Шоири халқии Тоҷикистон, академикаи Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон, Қаҳрамони Тоҷикистон Мирзо Турсунзода таҷлил карда мешавад. Ҷамҷунин моҳи майи соли равон дар шаҳри Душанбе бахшида ба ин сана дар мавзӯи «Мирзо Турсунзода – шоири миллии ва шахсияти барҷастаи ҷаҳонӣ» конференсияи илмӣ амалӣ баргузор мегардад.

Бӯйи Ватан

Аз замин нонрезаҳоро...

Устод Мирзо Турсунзода шоирест, ки аз байни халқ баромада, дар як хонадони одии деҳаи кӯҳистон тарбият ёфтааст. Аз саргузашти халқ, таърихи воқеиву зиндаи он, одоби миллии, суннату ойинҳо, мушқилоту фоҷиаҳои ба сари мардум омада, ормонҳои миллии халқаш ба хубӣ огоҳ буд. Ӯ дар тасвирҳои шоиронааш аз ин дониш истифода мекунад ва ҳамаи сифату хамин огоҳист, ки ашӯрош широи маърифати халқро дорад, ба забони халқ наздику фаҳмо:

Аз замин нонрезаҳоро чиди мемолам ба чашм, Нони гарми меҳнатиро диди мемолам ба чашм... Фалсафаву одобу ойини неки халқ таҷассум ёфтааст дар ин як байт. Аз роҳро чидани нонреза, ба чашмҳо молидани нон – ин тасвири зебо бо ҳадафҳои маънавӣ, ки ин байт баён мекунад, на байт, балки як алмоспораи дӯраҳои маънавийи шоиронаест, ки дар он ҳам хунари диди шоирона, ҳам рӯшанбаёнӣ, ҳам тасвирҳои олии ва ҳам илқои маънӣ одоби бузург ифода ёфтааст.

Дар мисраҳои баъдина тасвир аз пайи тасвир ба ҳамаи услуби дилпазируе бо меояд ва ба шумо як ҷаҳон завқи маънавий мебахшад: *Чунки ман ҳам дар замони худ даравгар будаам, Хӯшачину боғбанду дос дар бар будаам.* Ва хонанда на ин ки огоҳӣ аз ин касбу хунари гандумкориву даравгарӣ мебад, балки манзари зебои онро бехтар аз ҳар наворе ба чашм мебинанд:

Гӯш мекардам суруди марди хирманкӯбро, Мешундани зарбҳои говрона – ҷӯбро. Ва минбаъд тасвирҳои шоирона хонандаро бо манзараҳои воқеӣ ва мардуми он замон ошно мегардонанд, ки наметавон онро бе рикҷат пазирӯфт:

Побараҳна, дилгурусна сарсари кӯҳу адир, Хӯрчин дар китф мегаштам чу як марди фақир.

Ҳамин манзараи кӯҷақ таъонидааст тамоми фоҷиа ва мушкили рӯзгори он замонро дар худ таҷассум кунанд. Ӯ қадар хунармандона ва тасвирҳои зебои шоирона баён ёфтаанд андешаҳои шоир дар ин мисраҳо:

Рӯзу шаб чун қоҳиқи монда дар саҳро будам, Дар парешонӣ чу боди бесару бепо будам.

Шоир дар ин шеър тавассути як вожаи «кунун» гардиши ғайриҷашмдошт мекунад ва хунармандона имрӯзро бо дирӯз пайванд медеҳад:

Новҳои шахр меояд кунун дар пушти дар, Нони гарми хешро бардошта вақти саҳар. Ва ин манзара: нони гарми саҳар дар пушти дар, албатта, рамзи сериву пури замона ва шодобини рӯзгори хушбахтонаи нав аст.

Шеърро меҳонед ва машоми шумо аз бӯйи нони гарм муаттар мешавад. Ин аст хунари шоир, сеҳри суҳани шоиронаву бамаврид гуфтаи ӯ:

Кӯҷаҳоро пур кунанд аз бӯйи нони ширмол, Пур кунанд хони арӯсон дар шаби тӯйи висол...

Бо бӯйи замин

Банда як кашфиёти бузургро дар шеъри Устод Турсунзода мушоҳида кардаам. Бидеъ, аввал далел меорам, таваҷҷуҳ кунед ба ин байтҳо:

Дар фаза парвоз кардам гарчи аз рӯйи замин,

Чашмиро аммо намеқандам ман аз сӯйи замин. Бо ситора ҳамнишин, бо моҳ гаштам ҳамнафас, Лек будам сархуш сармаст аз бӯйи замин.

Агар Нютон Қонуни қашии заминро дар илм кашф карда бошад, маҷозан мегӯем, ки ба андешаи мо Устод Турсунзода Қонуни маънавийи қашии замин Ватанро кашф кардааст, ки ҷойи баҳс надорад. Зеро дар саросари ин шеър нури ин қашии ба тасвир омадаву эҳсос мешавад ва ин фалсафа, яъне фалсафаи нури қашии замин Ватан дар шеъри «Оҳанрабо» бо далелҳои шоирона нишон дода шудааст:

Чунки инсонро фазаи дилқушо гардидаи, Халқ чун оҳан, ту чун оҳанрабо гардидаи. Замин-модар дар шеъри Турсунзода ҷисми ҷондор ва ҳассос аст. Шоир табиятро мисли инсонии зинда дармеёбаду ба тасвир мегирад:

Богбон токи ҷавонро ба буридан сар кард, Шираи тоқ чун ашк ба ҷақидан сар кард. Синаи хок – дили модари деринаи мо Чун дили дардақшида ба тапидан сар кард.

Ин манзараи муассирро бубинед, ки ҷи гуна хунармандӣ, дид ва мушоҳидаи шоирона Турсунзодаро равшанро зебо бо мо нишон медиҳад. Ин қадар таъсирбахш, рехта ва шоирона!

Шояд Устод Мирзо Турсунзода ягона шоирест, ки бештар аз дигарон ситиши заминро карда бошад, аммо ин ситишҳо ба ҷуз он ки бори гарони заминро мекашанду фалсафаи инсонӣ заминро ба таҳқиқ мегиранд, самимияту муҳаббатӣ фарзандонаи инсонро ба замин ва забон ва тасвирҳои ноби шоирона ба қалам медиҳанд, ки наметавон аз сари онҳо безавқ ё бетаваҷҷуҳ гузашт. Масалан, ин қитъаи шеър бо хунари қомил ва тасвирҳои ҳеле тозаи шоирона гуфта шудааст:

Сабр кун, то сар бинад чашми ман рӯйи замин, То барам бо хеш чун атри қафан бӯйи замин. Сабр кун гардад парешон ҳар саҳар дар гирди мо Шӯълаи хуршед чун заррина гусӯйи замин.

Бо хеш бурдани «атри замин чун бӯйи қафан» ва тасвири ҳар саҳар «парешон гардидаи шӯълаи хуршед чун гусӯйи заррини замин» бозебӯи зебои шоиронаи устод Турсунзода аст.

Бо шеъри ноби Турсунзода хонандаи хушзавқу зақӣ пайваста вориди дунёи нотакрору мунаққашӣ шоирона мегардад, аз ҳар зухуроти табиат завқ мебардорад, нуру мегирад. Ва ин ҳам тасвирҳои дилпазир дар шеъри Турсунзода барангезандаи бехтарин ва баландтарин эҳсосоти инсониянд. Аз ҷумла:

Имрӯз баъди борон тирӯҷамон баромад, Байроқи навбахорон партавфишон баромад. Аз қатраҳои борон дар офтоби тобон Рӯҳора тар намуда абруҷамон баромад...

Ин сатрҳо қунон хунармандона гуфта шудаанд, ки лозим нест манзараҳои дар он бақаламомадаро хонанда тасаввур кунанд, зеро мисраъ ба мисраъ ҳуди шеър ин манзараҳоро пеши назаратон бо ҳама шукӯҳ ҷилвагар менамояд:

Аз кӯҳ то ба кӯҳе, аз дашт то ба даште Товуси хушшироми Ҳиндустон баромад... Вусъати ҳаёт ва фаъолияти Мирзо Турсунзода, ин фарзанди наҷиби халқи тоҷик, ки таъонидааст мақоми башарӣ гирад, ҷонқор фарогир аст, ки ӯ аз баландии осмон метавонад қитъаҳоро назора намудаву дарк намояд ва андешароиву арзёбӣ кунанд:

Аз замин бехтар барои мо дигар сайёра нест, Бехтар аз он дидани морю раҳи назари нест. Ҷуз заминро ҳифз кардан аз балоҳои азим, Аз барои насли инсон ҳеч дигар чора нест.

Ин тасвирҳои имрӯз на танҳо аҳамияти худро гум накардаанд, балки бештар аз дирӯз аҳамият доранд ба дарди одамизод меҳуранд ва раҳнамои роҳи дурусти наҷоти инсониянд.

Устод Турсунзода аз он нахустин шоиронест, ки бар акси ситишӣ тавсифи урӯн ва ширғунаи ватансаробии он замон қӯшидааст симои Ватан, ормонҳои миллии халқи худро дар пероҳани суҳани бадеъ, дар ҳолаи табиати зебои кӯҳистони дӣр, чашмасору хоки зарҳези Тоҷикистон, захмати ҳаллоӣ мардумонаш бо эҳсосоти баланд ва тасвирҳои таъсирбахш ба қалам бидиҳад.

Гумон мекунам, ин маънӣ ҷойи баҳс надорад, ки фалсафаи муҳаббатӣ Ватанро касе шоиронатару волотар аз Устод Турсунзода ба қалам наводааст ва барои исботи ин андеша овардани ҳамаи қитъаи машҳур ва вирди забони ӯ кофист:

Ватан дар ҳар қучо форум ба сар омад ҳавои ту, Ман аз он сӯйи уқӯнус бишинидам садои ту, Агарчи дар миён тӯфону мавҷи баҳро буданд, Вале омад ба гӯши ман садои рӯдҳои ту. Ин истеъдоди бузург ва муҳаббатӣ беназирӣ ватандӯстонаи Устод Мирзо Турсунзода аст, ки таъонидааст чунин эҷоз кунанд, ки садои рӯдҳои Ватан баландтар аз овози наъраи тӯфони баҳро уқӯнсоҳ садо диҳанд ва ин қадар фосилаҳои бузург, ҳазорон фарсаҳро пушти сар карда, ба гӯшаи дигари олам, ба гӯши шоир бирасанд. Ва аз ҳама шигифтангез ин аст, ки ин ҳама муболиға нест, ҳақиқат аст, боварибахш аст ва наметавон онро инкор кард.

Вожаи муқаддаси Ватан дар шеъри Турсунзода ҷилову дӯраҳи ва сеҳри ҳоссаи худро дорад. Ва ин ҷилоест, ки дили шуморо равшан мекунаду сеҳрест, ки худи шуморо таъсир месозад.

Маҳз Устод Мирзо Турсунзода фалсафаи дигари ватандӯрро ба мо талқин менамояд, ки метавон ба боқд ҳақиқат аз Ватан ҳам бо Ватан бошӣ ва ин ғӯтаҳои худро ӯ бо тамоми ҳастӣ, зиндагӣ ва фаъолияти шарафмандонаи худ собит кардааст. Аз ин рӯ, ҳуқуқ дошт бо садои баланд нидо кунанд: *Агарчи борҳо афтадам аз ёру дӣраман дур, Ба сайёҳи маро карданд агарчи дӯстон машҳур, Вале ман дар ҳама ҷо, дар ҳама кунҷу қанори даҳр*

Ҳамеша бо Ватан будам, ҳамеша бо Ватан масрур.

Устод Мирзо Турсунзода, ки вожаи «қасам» дар ашӯроаш яке аз вожаҳои қалидӣ ва дӯраҳшон аст, дар шеъри машҳур ва баланди худ бо номи «Савганд» савганди инсонӣ шоирӣ худро дода, ҳама умр ба он содиқ мондааст ва агар назари нек андозем, мебинем, ки воқеан ҳар шеъри устод савганду ниёси шоиронаи вафодориву ватандориву инсониягирист.

Ба қасам то абад вафо кардан Сарбаландии ҳар як инсон аст. Ҳам қасам хӯрда, ҳам адо кардан Ин фақати кори ҷумла мардон аст.

Имрӯз мо медонем, ки ин суҳани Устод Турсунзода суҳании хушқу ҳоли бабуданд. Устод Турсунзода бо зиндагӣ ва эҷодиёти ҷоннисорона, ҳаёту фаъолияти муҷалло, дар баҳони ҷони бедареғ дар хидмати халқу Ватан додаи худ инро ба таври дӯраҳшон исбот кардааст.

Ҳаминро метавон илова кард, ки кам шоире таъонидааст ба мисли Мирзо Турсунзода ифтихори миллии, муҳаббатӣ ватандӯстонаи худро бо мавзӯҳои ҷидди башарӣ чун озодӣ, сулҳу дӯстӣ ва яқдилии халқҳои олам пайванди нуғусатани дода бошад.

Қамол НАСРУЛЛО, Шоири халқии Тоҷикистон.

ДУШАНБЕ МИЗБОНИ КОНФРОНСИ ЧОРУМИ БАЙНАЛМИЛАЛӢ: ҶАЛЛИ МУШКИЛОТИ ҶАҶОНИИ ОБ

Дар бинои нави сафоратхонаи Тоҷикистон дар Узбекистон доир ба баргузори Конфронси чоруми байналмилалӣ сатҳи баланд оид ба Даҳсолаи байналмилалӣ амал «Об барои рушди устувор, солҳои 2018-2028» брифинг доир гардид.

Дар он намоияндагони соҳаҳо, аз ҷумла роҳбарони соҳароҳи даҳлдор, сафирони кишварҳои муҳими кишварҳои исломат, намоияндагони ниҳодҳои байналмилалӣ дар соҳаи обу иқлим ширкат доштанд.

Инчунин амалисозии Даҳсолаи байналмилалӣ иштирок мекунад. Барномаи конфронс ҳамзамон чорабиниҳои минтақавӣ Созмони Милалӣ Муттаҳид барои омодагӣ ба Конфронси оби СММ дар соли 2026-ро, ки аз ҷониби Комиссияи иқтисодӣ ва иҷтимоӣ СММ барои Осӣ ва уқӯнсоҳ Ором ташкил карда мешавад, дар бар мегирад. Чорабиниҳои мазкур ба кишварҳои Осӣ ва уқӯнсоҳ Ором барои ҳамроҳангезии мавҷҳои минтақавӣ ва таҳқиқи саҳми дастҷамъонаи онҳо имконияти муҳим фароҳам меорад. Дар давоми Даҳсолаи амалии об, масъалаҳои марбут ба об ба рӯзномаҳои байналмилалӣ оид ба рушди устувор, иқлим, гуногуни биологӣ, биёношавӣ ва хушқоли, қоҳиши хатарҳои офатҳо, муҳити зисти ҷаҳонӣ, уқӯнсоҳ ва дигар соҳаҳо бештар ворид карда шудаанд. Эълон кардани соли 2025 ҳамчун Соли байналмилалӣ пиряхро аз ҷониби СММ робитаҳои байни рӯзномаҳои иқлим ва обро таъкид карда, огоҳоро дар бораи оқибатҳои обшавии босуръати пиряхро

буқори Даҳсолаи амалиёти об ва ҳамараиси Конфронси оби СММ дар соли 2023, Раванди оби Душанберо ҳамчун механизми пайгирӣ, баҳусус барои таъмини платформа барои гузоришидӣ дар бораи Рӯзномаи амалиёти об ва мониторинги шеарафт дар иҷрои ӯҳдадорихи ихтиёрӣ, пешниҳод мекунад.

Дар тӯли чанд соли охир, конфронсҳои оби Душанбе барои ҷонибҳои манфиатдор ва сибсатгузорон як платформаи беназирро барои муҳокимаи роҳҳои ҳалли амалӣ оиди масъалаҳои об фароҳам оварданд. Аз огози Даҳсолаи амалии об, се конфронс дар солҳои 2018, 2022 ва 2024 баргузор шудаанд.

Ташкили Конфронси чоруми Даҳсолаи амалии об дар Душанбе анъанаи деринаи Тоҷикистонро дар таъмини платформа барои муҳокимаи сибсӣ, муқолама, шарикӣ ва амалии ҷаҳонӣ идора хоҳад дод.

М. МАМАЧОНОВА, хабарнигори «Овози тоҷик».

Ҳамзамони мо

БАХТИ КОМИЛА

Ба як кишвари бонувонаш аз ҳаёти худ ризоманд ва хушбахту саодатманд табдил додани Ўзбекистони Нав, бузургтарин орзуи ман аст.

Шавкат МИРЗИЁЕВ,
Президенти Чумхурии Ўзбекистон.

Дар мамлакати мо нисбат ба занону духтарон эҳтироми баланд зоҳир мегардад. Бонувон на танҳо чун нигоҳбони гармии хонадон, балки боз ба сифати ғаёлони замони муосир, роҳбарони хирадманд ва созандае, ки дар рушди Ўзбекистони Нав саҳми бебаҳо мегузоранд, эътироф мешаванд. Тағйироти бузургеро, ки дар ҳаёти занону духтарони мо руҳ доданд, ҷомеаи ҷаҳонӣ низ эътироф мекунанд.

Чунинки, Ўзбекистон дар рейтинг «Занон – дар парламон»-и Иттиҳоди байнипарлумонӣ 92 зина боло рафта, мақоми 36-умро ишғол кард, дар индекси «Баробарии гендерӣ ва идоракунии» аз мақоми 103 ба 52 баромад ва дар ҳисоботи «Бонувон, тичорат ва конун»-и Бонки ҷаҳонӣ мавқеи худро 43 зина боло бардошта, ба ҷойи 48-ум сазовор гардид.

Тонат шуданамро таъкид намуда, барои тарбияи ман эътибори алоҳида меоданд, – мегӯяд Комила даврони ҷавонашро ба ёд оварда.

Ҳамзамон ба баҳои аъло хатм намуда, ба факултаи таърихи Донишгоҳи давлатии Гулистон дохил шуд. Баъди хатми донишгоҳ ӯро дар рӯзномаи «Ишон» ҳамчун мусавҳаҳ ба кор қабул карданд. Хангоми таҳсил дар мактаб, дар маҳфили муҳбирони ҷавон ширкат меварзид, ки кор дод. Баъди дар вазифаи муҳбир ва ҳоло чун масъули шуъбаи хатҳо кор мекунанд.

Ҳамзамон ба баҳои аъло хатм намуда, ба факултаи таърихи Донишгоҳи давлатии Гулистон дохил шуд. Баъди хатми донишгоҳ ӯро дар рӯзномаи «Ишон» ҳамчун мусавҳаҳ ба кор қабул карданд. Хангоми таҳсил дар мактаб, дар маҳфили муҳбирони ҷавон ширкат меварзид, ки кор дод. Баъди дар вазифаи муҳбир ва ҳоло чун масъули шуъбаи хатҳо кор мекунанд.

Ҳамзамон ба баҳои аъло хатм намуда, ба факултаи таърихи Донишгоҳи давлатии Гулистон дохил шуд. Баъди хатми донишгоҳ ӯро дар рӯзномаи «Ишон» ҳамчун мусавҳаҳ ба кор қабул карданд. Хангоми таҳсил дар мактаб, дар маҳфили муҳбирони ҷавон ширкат меварзид, ки кор дод. Баъди дар вазифаи муҳбир ва ҳоло чун масъули шуъбаи хатҳо кор мекунанд.

Ҳамзамон ба баҳои аъло хатм намуда, ба факултаи таърихи Донишгоҳи давлатии Гулистон дохил шуд. Баъди хатми донишгоҳ ӯро дар рӯзномаи «Ишон» ҳамчун мусавҳаҳ ба кор қабул карданд. Хангоми таҳсил дар мактаб, дар маҳфили муҳбирони ҷавон ширкат меварзид, ки кор дод. Баъди дар вазифаи муҳбир ва ҳоло чун масъули шуъбаи хатҳо кор мекунанд.

Ҳамзамон ба баҳои аъло хатм намуда, ба факултаи таърихи Донишгоҳи давлатии Гулистон дохил шуд. Баъди хатми донишгоҳ ӯро дар рӯзномаи «Ишон» ҳамчун мусавҳаҳ ба кор қабул карданд. Хангоми таҳсил дар мактаб, дар маҳфили муҳбирони ҷавон ширкат меварзид, ки кор дод. Баъди дар вазифаи муҳбир ва ҳоло чун масъули шуъбаи хатҳо кор мекунанд.

Ҳамзамон ба баҳои аъло хатм намуда, ба факултаи таърихи Донишгоҳи давлатии Гулистон дохил шуд. Баъди хатми донишгоҳ ӯро дар рӯзномаи «Ишон» ҳамчун мусавҳаҳ ба кор қабул карданд. Хангоми таҳсил дар мактаб, дар маҳфили муҳбирони ҷавон ширкат меварзид, ки кор дод. Баъди дар вазифаи муҳбир ва ҳоло чун масъули шуъбаи хатҳо кор мекунанд.

«БОРОН БОР, БОРОН БОР»

Васфи борон дар эҷодиёти шифоҳии халқ

Баҳор бо тароватҳои худ умед меорад. Махсусан дар моҳи ҳамаи ин фасл, ки арӯси сол низ меноманд, резаборонҳои серфайз ба замин чун мебахшанд. Мардум бо роҳи ҳамаҷониба нишонаи баракат меоданд. Чун қатраҳои он ба замин мерасад, гӯё табиат дубора нафас мегирад, алаф мерӯяд, дарахтон гул мекунанд ва дили деҳқон лабрезӣ умед мегардад. Ҳамал (21-март – 20-апрел) яке аз бурҷҳои дувоздаҳгона аст ва мутобиқ бо моҳи фарвардини тақвими эронист. Кӯҳсорони диёр дар фасли баҳор гӯё қаби саба дарбар мекунанд. Қатраҳои борон чашмаҳои пуроб, ҷуйборҳоро раван ва замиро сергизо мегардонанд. Мардуми деҳот мегӯянд, ки агар баҳор сербориш ояд, замин серхосил мегардад. Ба қавли деҳқон «борони баҳорӣ — баракати замин». Барои ӯ борони ҳамаи муждаи зиндагии нав аст.

Кӣ гуфта метавонад, ки гули аввалини баҳорро аз қадим гулзор ҷидааст? Кӣ ёд дод, ки бори аввал қадим таронаро суруда, ё афсонаеро бори аввал аз кӣ шундааст? Ҳазорҳо сол пеш ҳам аз шунидани байти хушновар чашмохӯр пуроб мешуданд, ҳамеша душмани зиндагӣ – марг, душмани шодӣ – ғам, душмани вафо – хиёнат буд ва имрӯз низ...

Дар ҳақиқат, борони баҳорӣ на танҳо кишроҳоро сероб мекунанд, балки рӯҳияти одаморо низ болида месозад.

Борони ҳамаи бори табиат ва зиндагии мардум неъматӣ бузург аст. Пас аз борон бӯйи тару тозаӣ хок ба машом мерасад, бӯе, ки аз зиндагӣ ва баракат дарак медиҳад.

Имрӯз ҳам деҳқонон бо чашми умед ба осмон менигаранд. Онҳо мекӯнанд, ки баҳор бо борон зебо, бо сабаза дилрабо ва бо меҳнати инсон пурбаракат аст.

Бача бундем, вақте борон меборид, моми 85-солаам, ки дили ҷавон дошт, байтҳоро хирғоҳӣ мекард:

*Борони ҳамал, ба мӯям амал,
Мӯям дароз кун, дарозӣ соз кун.*

*Борон бор, борон бор,
Додом дар ҷул гандум кор.*

*Борон борад ба ёбон,
Алаф шавад ба говон.*

*Говони мо сер шаванд,
Шираша хӯранд баҷогон.*

Дар ҳар даври замон мардуми мо орзуҳо омом, комбей, бурду бохт, дарду ғам ва нишоташро бо рубобӣ, байту суруд, зарбулмасалу мақол ифода намудааст. Онҳо натавонанд завқу орзуву шодмонӣ ва душворихоро зиндагиро сурудаанд, балки вобаста ба маҳал, табиат, фасли сол, машғулият низ гуяндагӣ кардаанд. Ҳар рубобӣ қисмате, рӯзгоре ва дардеву шодигоре инъикос кардааст. Бо омадани баҳор майса аз замин рӯйда, ба гилеми сабази густурда монанд мешавад, дуктаракон сабаду коса дар даст лаб-лаби рӯдҳо пудина мечинанд, аз гулу алаф гултоқӣ бофта ба сар мегузоранд.

Мардум ҳаёти талху ширини худро дар маросиму чашноқи мардумӣ бо байту суруд ва дубайтиҳо ифода намунаанд. Аз ҷумла, борони баҳорро...

*Борони баҳору дидаи намнокам,
Борон ту бибор, сабаза дамад дар хокам.*

*Борони баҳор сабзаро сероб кунанд,
Сад сол бигардам, оқибат дар хокам.*

Е:
*Дар лабаки ҷӯ дамида садбарги қатор,
Омад ба лаби бомаки мо фасли баҳор.*

*Се моҳи зимистона се моҳи баҳор,
Гул дар ғамаи боронаю мо дар ғамаи ёр.*

*Модарон ба истиқболи баҳор гандум рӯйда,
бо нияти нек дар деҳқон калон то субҳ сурудагон сӯманакӣ хушрангу ширадор мепазанд.*

Духтарон дар пайравии онҳо меарксанд, бо ниятҳои нек деги сӯманакро мекобанд. Баҳору Наврӯз ба хонадонҳо нуру сафо, ба дилҳо меҳру вафо меоварад. Мардум бо орзуву умеди нав либоси тоза ба бар мекунанд, хонаву дар метаконанд, рӯ ба покино покшавӣ мениҳанд:

*Мо булбулему рӯ ба гулистон дорем,
Кай парвои барфи зимистон дорем.*

*Мардум ҳамагӣ ғамаи зимистон бихӯранд,
Мо дастбадаст рӯ ба кӯҳистон дорем.*

Ҷавондухтарон ва ҷавонписарони дилбохта ба яқдигар номаҳои ишқӣ ирсол менамоянд:

*Ин бар беду он бар бед,
миёнаш садабед.*

*Ошиқ шудаам ба бачаи куртасафед,
Э, куртасафед, куртажат баргаки бед,
Ман дил ба ту додам, ҳастам баумед.*

*Кабак сари шоҳу нолаш дар бӯстон,
Ҷарб сари мо, ҷудо ай ёру дӯстон.*

*Ҳам фасли баҳор бошад ҳам тобистон,
Ду булбули паршикаста дар ҷӯлистон.*

Эҷодиёти даҳонакии халқ чашмаи зоғанда ва давлати пойнда аст. Манзараҳои нотакрори баҳор манбаи илҳоми на танҳо шоиру нависандагон расмонд мешаванд, балки қалби одамони одиро низ ба ҷӯш оварда, онҳоро ба ҳаёт дилгарм месозанд.

Саодат РҶЗИЕВА.

Таърихи диёрро меомӯзем

Дар кишварамон чандин мавзёҳои мавҷуданд, ки як ҳел номбар мешаванд. «Галаосиё»-и Самарқанду Бухоро аз ин ҷумла мебошанд. Шаҳри Галаосиё маркази ноҳияи Бухоро буда, дар масофаи 7 км. дар самти шимоли маркази вилоят ҷойгир мебошад. Азбаски аз ҳудуди Галаосиё дарёи Зарафшон ва наҳрҳои зиёд низ ҷорӣ мешуд, заминҳои он ҳосилхез будааст.

ШАҲРИ ГАЛАОСИЁРО «БОЗОРЧА» НИЗ МЕГУФТАНД

Баҳри бо орд таъмин намудани мардум ба ҷойборҳои осибҳои зиёдеро шинонданд, ки бо гузашти вақт ба номи ин мавзёе асос гузошт. Яъне Галаосиё мавзёест, ки осиб – асбоби гандумро ордкунандаи бисёр (гала) дорад. Дар асарҳои Устод Айни низ ин мавзёе Галаосиё номбар шудааст.

Аз манбаҳои таърихи бармеояд, ки Русия ҳанӯз дар даврони ҳукмронии Пётри I барои истилои Осиеи Миёна кӯшиш мекард ва ҷосусони махсуси худро бо ниқоби тоҷирон, муҳаққиқон ё сайёҳон ба ин ҷо мефиристод, ки вазиятро амиктар омӯзанд.

Яке аз чунин сайёҳон, ки Егор Мейендорф ном дошт, соли 1820 ба Бухоро фириристода мешавад. Ӯ дар китоби худ «Путешествие из Оренбурга в Бухару» тарҳи роҳи наздиктарини заботи Бухороро кашодааст, ки дар ин китоб Галаосиё бо номи «Бозорча» сабт шудааст.

Он вақтҳо дар байни Русия ва Осиеи Марказӣ роҳи оҳан набуду амилорони хонигариро бо ҷангу талошу бародаркушии байни худ сарсон буданд. Аз ин сабаб, шаҳрҳои Осиеи Марказӣ аз дигар шаҳрҳои тараққиқардаи он замон хеле дар қафо буд. Алаҳор аморату хонигариро, ки аз як гиребон сар бароварда, бар зидди истилогарони рус баромада натавонистанд, ин меҳари азибро бо дастӣ худ ба Русия супориданд, ки азоби онро асосан мардуми сарсаҳт кашид.

Алимурод ТЕМИРОВ,
ноҳияи Шофирмони вилояти Бухоро.

МАН ПАРВОЗРО ИДОРА ХОҶАМ КАРД...

Чунин ҷавоби қатъӣ ба саволи «Меҳоҳӣ кайҳоннавард шавӣ?» аз даҳони хонандаи синфи шашуми мактаби рақами 168-уми пойтахт Амир Қосимов садо дод. Аммо на танҳо орзу бо калимаи «меҳоҳам», балки маҳз итминони «хоҳам шуд» аз ҷониби аксари иштирокчиёни чемпионати моделсозии мушаққо миёни мактабҳои ноҳияи Чилонзори шаҳри Тошканд баён гардид.

– Бале, ҳамин тавр... На-сли имрӯза хеле хушбин ва ба орзухуво ибтиқорҳои худ боварӣ дорад ва ин, ба назари ман, бисёр хуб аст, – мегӯяд сармураббии баҳши моделсозии мушаққо Маркази ноҳияи варзишҳои техникӣ ва амалӣ, устоди варзиши дараҷаи байналмилалӣ Алишер Усмонов. – Муҳим он аст, ки мо ниҳоят тавонистем аънаҳои маҳфили бахшоро эҳд намоем, ки писарону духтаронро ба эҷодкорӣ ҷалб месозанд. Онҳо аввалин қадамҳоро бо дастӣ худ мегузоранд – мушаққ, ҳавопаймо ва ҳатто моделҳои киштихоро месозанд. Ҳамин тарз, дар амал меомӯшанд, ки муҳаррик чист, ҷӣ гуна кор мекунанд, дастгоҳҳои парвозкунанда ҷӣ гуна ба кор мебароянд ва ҳатто одитарини он – бод ҷӣ гуна бодбаракро

ба ҳаракат меорад. Дар ин замина мехостам ба роҳбарияти марказ, бахусус, Алишер Эргашев, ки барои ифтитоҳи баҳши моделсозии мушаққо ва баргузори аввалин чемпионат дар солҳои охир мусоидат намуд, изҳори сипос намоям.

Бояд таъкид кард, ки ин чемпионати деринтизор ба 65-солагии аввалин парвози инсон ба кайҳон бахшида шуда буд. Мусобақаҳои намоишӣ дар варзишҳои мактаби варзиши ноҳия баргузор гардиданд. Маросими ҷоизасупорӣ бошад, дар майдони марказӣ, назди пайкараи Юрий Гагарин доир шуд. Дар ҷашмони кӯдакон ҷӣ қадар шодӣ ва ифтихор мекураш!

Қобили зикр аст, ки ҳамзамон мусобақии қушод низ ба вуқӯ пайваст, ки дар он

борҳо дар сатҳи шаҳр ва ҷумҳурӣ ҷойҳои намоёнро соҳиб гардиданд, инчунин дар чемпионати байналмилалӣ, ки тибқи аънаи дар Байконури Қазоқистон баргузор мешавад, соҳибӣ ҷойи дуҷом шудаанд.

– Ҳамзамон бо мусобақаҳои маҳаллӣ мо аллакай ба чемпионати дарпешистода дар Байконур омодагӣ мекунем, ки тобистони наздик баргузор мегардад, – гуфт Қозим. – Умедворам, ки яке аз ғолибони имрӯза, шояд Акмал Ҳамидуллоев ё Нафиса Ортиқова, аз он ҷо медали тилло ба Ватан орад.

Элмира ЗАЙНУДДИНОВА.
Аксбардор:
Элдор БАЛТИН.

Овози тоҷик
МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси
Қонунчилик палатаси Кенгаши,
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси
Сенати Кенгаши ва Ўзбекистон
Республикаси Вазирлар Маҳкамаси.
Тоҷик тилида нашр этилади.

Сармуҳаррир Шерпўлод ВАКИЛОВ
Рўзнома ҳафтае ду маротиба: рўзҳои чоршанбе ва шанбе чоп мешавад.
Рўзнома дар компютерхонаи идора ҳарфинин ва саҳифабандӣ гардид.

Ҳаҷми насри бадеӣ, очерку мақола аз 5 саҳифаи чопи ду интервали ва шеър аз 50 мисраъ зиёд бошад, идора қабул намекунад. Рўзнома ба мактубҳои интишорнашуда ҷавоб намегардонад.
Рўзнома 25 июни соли 2008 дар Оҷонси матбуот ва ахбороти Ўзбекистон тахти рақами 0003 ба рўйхат гирифта шудааст.
Индекси нашр — 170 . Фармоиши 2 Г-428.
Адади нашр 2059. Ҳаҷм 2 ҷузъи чопӣ.
Усули нашр — офсет, андозаи А-2.

Мухаррири навбатдор:
М. Шодиев.
Саҳифабанд-дизайнер:
Х. Тўхтаева.
Мувофиқи ҷадвал — 21.00
Ба чоп суғурда шуд — 04.00

Нишонии мо:
100011 ш. Тошканд,
кўчаи Навоӣ, 30, ошёнаи 4.
Телефонҳо: қабулгоҳ: +998555200337;
Котиб: +998555200336.
Факс: +998555200337.
сайт: http://ovozitojik.uz/, e-mail:
ovozitoj@umail.uz, ovoz@list.ru
Индекси обдуна 170.
Матбааи таъбуи наشري Ширкати саноҳии «Шарк».
Нишонии хорона: кўчаи Буюк Тўрқон, хонаи 41.